СССР и Източна Азия. Гл. ас. д-р Александър Сивилов, д-р Евгений Кандиларов

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

Катедра: “Нова и съвременна история”

ПРОГРАМА

по

СССР И ИЗТОЧНА АЗИЯ

ОКС: магистър

Специалност: История

Форма на обучение: редовна

Хорариум: 30 ч. лекции; кредити:

Вид дисциплина: избираема

Лектор: Гл. ас. д-р Александър Сивилов, д-р Евгений Кандиларов

Анотация

Като евразийска държава регионът на Далечния изток винаги е бил важна част от външнополитическите интереси на Русия, а след това и от геополитическата стратегия на СССР. Магистърският курс има за цел да запознае студентите с политиката на Съветския съюз в района на Източна Азия, разкривайки преплитащите се интереси на различните политически фактори, често пъти водещи до военните конфликти, а също и на взаимни зависимости и влияния. Специално внимание ще бъде обърнато на периода на Студената война, когато Източна Азия става арена на някои от най-яростните идеологически, политически и военни сблъсъци по време на съществуването на двуполюсния модел, а СССР постепенно засилва влиянието си в този геополитически ареал.

Курсът ще бъде изграден върху проблемно-хронологичния принцип. Акцент ще бъде сложен върху

отношенията на СССР с две от държавите в региона, които имат най-съществено значение за политическото, икономическото и идеологическото развитие на региона през различните периоди от историята на XX век – Китай и Япония. Ще бъдат проследени различни аспекти от на международните отношения в Източна Азия преди и след Втората световна война и ролята на Съветския съюз в тях, както и епизодите на откритото идейно, политическо и военно противопоставяне в региона довело като битките при езерото Хасан и при Халкин Гол, Корейската война, Виетнамската война, военният сблъсък за о. Дамански и др.

Свободноизбираемият магистърски курс ще бъде в обем от 30 лекционни часа, а заниманията ще включват както традиционния лекционен курс, така и самостоятелна работа по свободно избрани проблеми. Материалът ще бъде поднесен на основата на богат документален материал и разностранна историографска база. В хода на обучението ще бъдат използвани аудио-визуални материали, а от студентите ще се изисква разработване на курсови работи (с акцент върху развитието на уменията за сравнителен анализ и използване на различен изворов материал) и активно участие в дискусиите, на които ще бъде отделено сериозно внимание и които ще имат съществена тежест при оформянето на крайната оценка.

Теми

1. Далечният Изток във външната политика на Русия/СССР.

2. Началото на гражданската война в Китай.

3. СССР, Коминтерна и ККП.

3. СССР и японската милитаристична политика в Източна Азия през 20-те и 30-те години на XX век.

4. Китайско-японския конфликт и позицията на СССР.

5. Военните конфликти между СССР и Япония в Далечния изток в навечерието на Втората световна война.

6. Антикоминтерновския пакт, Тристранния пакт и Пакта за неутралитет между СССР и Япония.

7. Япония и СССР в края на Втората световна война.

8. Начало на Студената война в Източна Азия.

9. СССР и създаването на КНР.

10. Съветският съюз и горещите конфликти в Източна Азия.

11. Възстановяване на дипломатическите отношения между СССР и Япония.

12. Китайско-съветския разрив.

13. Търговско-икономически отношения между СССР и Япония 60-те-80-те години на XX век.

14. Реформите в КНР и отношението на СССР.

15. Перестройката и съветската дипломация в Източна Азия.

Литература

1. China Learns From The Soviet Union, 1949-Present. Edited by Thomas P. Bernstein and Hua-Yu Li. 2010.

2. Garver, John W. Chinise-Soviet Relations 1937-1945. The Diplomacy of Chinise Nationalism. New York Oxford, Oxford University Press, 1988.

3. Sergei Goncharov, John Lewis, Litai Xue. Uncertain Partners: Stalin, Mao, and the Korean War. Stanford University Press, 1995.

4. Hara, Kimie Japanese-Soviet/Russian relations since 1945: Difficult peace, London, 1998

5. Mathieson, Raymond S. “Japan’s role in Soviet economic growth. Transfer of technology since 1965”, New York, 1979.

6. Morris, Gregory L. Japan, Russia and “The Northern territories” dispute: neighbors in search of a good fence”, Monterey, 2002.

7. Robertson, Myles. Soviet policy toward Japan. An analysis of trends in the 1970s and 1980s”, New York, 1988.

8 Кутаков, Л. Н. Россия и Япония. Москва, 1988, 553608, НБ

9. Латышев, И. А. СССР и Япония. Москва, 1987, 542141, НБ

10. Молодяков, Василий. Россия и Япония: поверх барьеров. Неизвестные и забытые страницы российско-японских отношений (1899-1929). М. 2005.

11. СССР и Япония. К 50-летию установления советско-японские дипломатически отношений 1925-1975. Москва, 1978, 418923, НБ

12. СССР – Япония: проблемы торгово-экономических отношений. М., 1984, 512665, НБ

13. Kamiya, Fuji. The Northern Territories: 130 Years of Japanese Talks with Czarist Russia and Soviet Union – Soviet policy in East Asia. Yale University Press, New Haven and London, 1982.

14. Lorenz M. Lüthi. The Sino-Soviet Split: Cold War in the Communist World. Princeton University Press, 2008.

15 Dieter Heinzig. The Soviet Union and Communist China 1945-1950. The Arduous Road to the Alliance Armonk, New York, M.E.Sharpe, 2004